

**UCHWAŁA Nr XXII/194/2008
RADY MIEJSKIEJ W NAKLE NAD NOTECIĄ
Z DNIA 24 kwietnia 2008r**

w sprawie: **przyjęcia „Programu usuwania azbestu z terenu Miasta i Gminy Nakło n.Not.”**

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt.6 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (j.t. Dz.U. z 2001r. Nr 142, poz.1591 z późn.zm.)

Rada Miejska w Nakle n.Not,
uchwala, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się do realizacji „Program usuwania azbestu z terenu Miasta i Gminy Nakło n.Not.” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Nakło n.Not.

§3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Rady Miejskiej
Andrzej Sekurak

Burmistrz Miasta i Gminy Nakło nad Notecią

**PROGRAM USUWANIA AZBESTU Z TERENU
MIASTA I GMINY NAKŁO NAD NOTECIĄ**

NA LATA 2008-2032

Urząd Miasta i Gminy Nakło nad Notecią
2007-2008

SPIS TREŚCI

1. Wstęp	-	1
2. Cele i zadania programu	-	1
3. Szkodliwość azbestu dla zdrowia ludzkiego	-	2
4. Przepisy prawne dotyczące postępowania z wyrobami i odpadami zawierającymi azbest i obowiązki z nich wynikające	-	4
5. Inwentaryzacja azbestu	-	6
5.1. Źródła informacji	-	6
5.2. Metody zbierania informacji	-	7
6. Finansowanie usuwania wyrobów azbestowych	-	9
7. Harmonogram usuwania wyrobów azbestowych	-	10
8. Edukacja ekologiczna	-	12
Załącznik nr 1	-	14
Załącznik nr 2	-	15
Załącznik nr 3	-	17
Załącznik nr 4	-	18
Załącznik nr 5	-	19

1. Wstęp

Azbest stanowi poważne zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi. W związku z tym powstało wiele regulacji prawnych zakazujących stosowania i produkcji wyrobów zawierających ten minerał, a także nakazujących usunięcie wyrobów już istniejących.

14 maja 2002 r. Rada Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej przyjęła długofalowy „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski”.

Podstawowe cele programu to oczyszczenie terytorium Polski z azbestu oraz usunięcie stosowanych od wielu lat wyrobów zawierających azbest, wyeliminowanie spowodowanych azbestem negatywnych skutków zdrowotnych u mieszkańców Polski, a także sukcesywna likwidacja oddziaływania azbestu na środowisko i doprowadzenie, w określonym czasie, do spełnienia wymogów ochrony środowiska.

Wszyscy znani producenci płyt azbestowo-cementowych, stosowanych przede wszystkim w budownictwie, określali czas użytkowania swoich wyrobów na 30 lat. Wynikało to z kilkudziesięcioletnich doświadczeń w użytkowaniu płyt wytwarzanych powszechnie stosowaną, tzw. moką metodą produkcji (metodą Hatscheka), które wskazują, że prawidłowo położone i zamontowane płyty, pomalowane farbą akrylową oraz konserwowane co 5 - 7 lat, praktycznie mogą być użytkowane ponad 30 lat, dlatego terminem docelowym realizacji programu jest 31 grudnia 2032 r.

Przy założonym okresie usuwania do 2032 r., wiele z tych wyrobów przekroczy wszelkie normy i granice bezpiecznego użytkowania. Dlatego niezwykle istotne jest ustalenie kolejności usuwania wyrobów zawierających azbest.

Podstawą prawną wykonania programu jest obowiązek wynikający z „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski” oraz z „Planu gospodarki odpadami dla Miasta i Gminy nakło n.Not. na lata 2004-2008 z perspektywą 2009-2013”

2. Cele i zadania programu

Celem programu jest:

- spowodowanie oczyszczenia obszaru gminy z azbestu oraz usunięcie stosowanych od wielu lat wyrobów zawierających azbest,
- wyeliminowanie negatywnych skutków zdrowotnych u mieszkańców gminy spowodowanych azbestem oraz ustalenie koniecznych do tego uwarunkowań,
- spowodowanie sukcesywnej likwidacji oddziaływania azbestu na środowisko i doprowadzenie, w określonym horyzoncie czasowym, do spełnienia wymogów ochrony środowiska,
- pomoc mieszkańcom gminy w realizacji kosztownej wymiany płyt cementowo – azbestowych zgodnie z przepisami prawa.

Zadaniem programu jest określenie warunków sukcesywnego usuwania wyrobów zawierających azbest. W programie zawarte zostały:

- oszacowane ilości wyrobów azbestowych oraz ich rozmieszczenie na terenie gminy,

- szacunki jednostkowych kosztów usuwania dachowych pokryć azbestowych i płyt azbestowo cementowych,
- propozycje odnośnie udzielania przez samorząd pomocy mieszkańcom w realizacji programu,
- potrzeby kredytowe.

Celem programu jest doprowadzenie do stopniowej eliminacji wyrobów zawierających azbest z otoczenia człowieka oraz ich bezpieczne i prawidłowe unieszkodliwianie. W programie opisano ogólne mechanizmy oraz możliwości pomocy, której Gmina udziela osobom decydującym się na usunięcie elementów zawierających azbest z budynków lub budowli. Pomoc ta ma na celu zachęcić do podejmowania tego rodzaju działań oraz zmniejszyć ryzyko związane z nieprawidłowym ich wykonaniem.

3. Szkodliwość azbestu dla zdrowia ludzkiego

Azbest jest nazwą handlową 6 różnych minerałów z grupy serpentynów i amfiboli występujących w postaci włóknistych skupień. Pod względem chemicznym są uwodnionymi krzemianami magnezu, żelaza, wapnia i sodu. Chorobotwórcze działanie azbestu powstaje w wyniku wdychania włókien, zawieszonych w powietrzu. Dopóki włókna nie są uwalniane do powietrza i nie występuje ich wdychanie, wyroby z udziałem azbestu nie stanowią zagrożenia dla zdrowia. Na typ patologii wpływa rodzaj azbestu, wymiary tworzących go włókien i ich stężenie oraz czas trwania narażenia.

Azbest jest materiałem praktycznie niezniszczalnym, nie ulega on bowiem ani degradacji biologicznej, ani termicznej, w związku z czym po wprowadzeniu do środowiska może on pozostawać tam przez dziesiątki, a nawet przez setki lat. W handlu powszechnie stosowano trzy rodzaje minerałów:

- krokidolit, „azbest niebieski” ma najkorzystniejsze właściwości mechaniczne, przez co był najchętniej wykorzystywany w przemyśle. Należy do grupy amfiboli, jest najbardziej szkodliwy, rakotwórczy i mutagenny - najwcześniej wycofany z użytkowania w latach 80 - tych,
- amosyt, „azbest brązowy”, należący do grupy amfiboli, o szkodliwości pośredniej między krokidolitem i chryzotylem. Ma włókna sztywniejsze i mniej giętkie w porównaniu z chryzotylem. Nie spotykany w wyrobach produkcji polskiej, stosowany w wyrobach europy zachodniej, często w formie tynków i natrysków ogniochronnych,
- chryzotyl „azbest biały” - przedstawiciel grupy serpentynu, - najczęściej z azbestów stosowany w produkcji wyrobów azbestowo - cementowych oraz popularnych wyrobów tkanych i przędz termoizolacyjnych.

Dla uniknięcia groźby chorób, organizm nie powinien być ekspozowany na powietrze „znacznie” zanieczyszczone pyłami azbestowymi. Ekspozycja nieznaczna, przypadkowa wydaje się nieunikniona, tak z uwagi na rozpowszechnienie wyrobów azbestowych, do niedawna w powszechnym będących użyciu, jak z powodu konsekwencji tego rozpowszechnienia - stałej obecności zmiennych, na ogół niewielkich poziomów pyłów azbestu, występujących w powietrzu atmosferycznym w sposób naturalny.

Zanieczyszczenia te w obszarach zindustrializowanych występują na nieco wyższych poziomach.

Można wyróżnić trzy rodzaje narażenia na pyły azbestowe, a mianowicie ekspozycję:

- zawodową – związaną z pracą w kopalni oraz w zakładach produkujących i stosujących wyroby azbestowe. Również praca w warsztatach samochodowych i praca przy usuwaniu wyrobów i materiałów zawierających azbest
- parazawodową – dotyczy mieszkańców terenów sąsiadujących z kopalniami i zakładami przetwarzającymi azbest oraz rodzin pracowników tych zakładów
- środowiskową – związana z występowaniem azbestu w powietrzu atmosferycznym, wodzie pitnej i artykułach spożywczych.

Pomimo tego, że azbest był wykorzystywany od czasów starożytnych, to jego szkodliwy wpływ na organizm człowieka rozpoznano dopiero na początku XX wieku. Biologiczna agresywność pyłu azbestowego jest zależna od stopnia penetracji i liczby włókien, które uległy retencji w płucach, jak również od fizycznych i aerodynamicznych cech włókien. Szczególne znaczenie ma w tym przypadku średnica włókien. Włókna cienkie, o średnicy poniżej 3 μm , przenoszone są łatwiej i docierają do końcowych odcinków dróg oddechowych, podczas gdy włókna grube, o średnicy powyżej 5 μm , zatrzymują się w górnych odcinkach dróg oddechowych. Skręcone włókna chryzotylu o dużej średnicy, mają tendencję do zatrzymywania się wyżej, w porównaniu z igłowymi włóknami azbestów amfibolowych, z łatwością przenikających do obwodowych części płuc. Największe zagrożenie dla organizmu ludzkiego stanowią włókna respirabilne, to znaczy takie, które mogą występować w trwałej postaci w powietrzu i przedostawać się z wdychanym powietrzem do pęcherzyków płucnych. Są one dłuższe od 5 μm , mają grubość mniejszą od 3 μm , a stosunek długości włókna do jego grubości nie jest mniejszy niż 3 :1. Ze względu na to, że włókna azbestu chryzotylowego są łatwiej zatrzymywane w górnych partiach układu oddechowego, w porównaniu z włóknami azbestów amfibolowych oraz ze względu na fakt, że są także skuteczniej usuwane z płuc, narażenie na kontakt z azbestem amfibolowym niesie ze sobą ryzyko zdrowotne.

Krótkookresowe narażenie na działanie azbestu może prowadzić do zaburzeń oddechowych, bólów w klatce piersiowej oraz podrażnienia skóry i błon śluzowych. Z kolei chroniczna ekspozycja na włókna azbestowe może być przyczyną takich chorób układu oddechowego.

Minister Pracy i Polityki Społecznej Rozporządzeniem z dnia 29 listopada 2002 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy ustalił wartości najwyższych dopuszczalnych stężeń chemicznych i pyłowych czynników szkodliwych dla zdrowia. Wśród pyłów znalazły się również pyły zawierające azbest. Jednakże należy pamiętać, że pojęcie stężeń dopuszczalnych w przypadku azbestu jest umowne i stanowi kompromis pomiędzy wymaganiami medycyny a możliwościami technicznymi, a działania Unii Europejskiej dążą do zminimalizowania wpływu azbestu na zdrowie ludzkie. Szkodliwe działanie azbestu może zostać zwielokrotnione w momencie jednoczesnego narażenia organizmu na inne substancje rakotwórcze (np. węglowodory aromatyczne, metale ciężkie czy dym tytoniowy).

Nadal istnieje skażenie środowiska pyłem azbestu, pochodzącym z tak zwanych „dzikich wysypisk odpadów” – szczególnie w lasach i odkrytych wyrobiskach. Nadal ma miejsce pylenie – w coraz większym stopniu – z uszkodzonych powierzchni płyt na dachach i elewacjach budynków.

Polska powinna zostać objęta stałym monitoringiem stanu zdrowia ludności narażonych na oddziaływanie azbestu, gdyż zagrożenie to stale zwiększa się, na skutek nie usunięcia przyczyn zachorowalności. Poważny niepokój musi budzić fakt, że usuwanie obecnie z dachów i elewacji wyrobów zawierających azbest przez przypadkowe i nieprofesjonalne firmy lub na własną rękę, zwiększa zagrożenie pyłem azbestowym dla mieszkańców kraju.

Nie ma dowodów świadczących o tym, że azbest spożyty w wodzie jest szkodliwy dla zdrowia. Zarówno raport WHO jak i stanowisko Państwowego Zakładu Higieny są w tej sprawie jednoznaczne. Dlatego zastępowanie rur azbestowo-cementowych w instalacjach ziemnych wyrobami bezazbestowymi powinno następować sukcesywnie, w miarę technicznego zużycia lub w przypadku woli wymiany na rury bezazbestowe.

4. Przepisy prawne dotyczące postępowania z wyrobami i odpadami zawierającymi azbest i obowiązki z nich wynikające

Od 1997r. w na terenie Polski obowiązuje zakaz produkcji, handlu oraz stosowania wyrobów zawierających azbest. Zakaz taki wprowadzono ustawą z 19 czerwca 1997r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. 1997. Nr 101, poz.628). W następnych latach wprowadzono szereg kolejnych aktów prawnych (ustaw i rozporządzeń) regulujących kwestie związane z postępowaniem i usuwaniem wyrobów zawierających azbest. Szczegółowy ich wykaz zawiera załącznik nr 1 do niniejszego opracowania. Uzupełnieniem aktów prawnych w przedstawionym zakresie jest „ *Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski* ” przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 14 maja 2002r. oraz lokalne programy usuwania azbestu realizowane przez gminy, powiaty i województwa.

Polskie prawodawstwo dopuszcza wykorzystywanie azbestu lub wyrobów zawierających azbest w użytkowanych budynkach, instalacjach lub urządzeniach nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2032 roku. W sposób szczegółowy określa również wymagania dotyczące postępowania z wyrobami i odpadami azbestowymi, obowiązki organów administracji, a także właścicieli i zarządców nieruchomości w tym zakresie oraz obowiązki wykonawców prac polegających na zabezpieczeniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest. Podstawowe obowiązki organów samorządowych, właścicieli i zarządców nieruchomości oraz przedsiębiorców prowadzących działalność, w wyniku której powstają odpady zawierające azbest, przedstawiono poniżej.

Obowiązki gminy :

- opracowanie, przyjęcie i aktualizacja programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest,
- gromadzenie informacji przekazywanych przez osoby fizyczne (właścicieli i zarządców nieruchomości) o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystywania,

- przedkładanie marszałkowi województwa informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska, w tym azbestu,

Obowiązki właścicieli, zarządców lub użytkowników nieruchomości:

- kontrola wyrobów zawierających azbest znajdujących się w obiektach, urządzeniach budowlanych, urządzeniach przemysłowych lub innych miejscach zawierających azbest,
- sporządzenie i przedłożenie organowi nadzoru budowlanego oceny stanu i dokumentacji miejsca zawierającego azbest,
- usuwanie wyrobów zawierających azbest zakwalifikowanych zgodnie z oceną do wymiany na skutek nadmiernego zużycia wyrobu lub jego uszkodzenia,
- sporządzenie (corocznie) planu kontroli jakości powietrza obejmującej pomiar stężenia azbestu, dla każdego pomieszczenia, w którym znajdują się instalacje lub urządzenia zawierające azbest lub wyroby zawierające azbest,
- przegląd i oznakowanie, w sposób przewidziany przez prawo, miejsc, w których był lub jest wykorzystywany azbest lub wyroby zawierające azbest,
- sporządzenie inwentaryzacji zastosowanych wyrobów zawierających azbest poprzez sporządzenie spisu z natury,
- sporządzenie i przedłożenie marszałkowi województwa (dot. przedsiębiorców) lub wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta (dot. osób fizycznych nie będących przedsiębiorcami) oraz coroczna aktualizacja informacji o :
  - wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystywania (zał. 2 i 3)
  - wyrobach zawierających azbest, których wykorzystanie zastało zakończone (zał. 4)
- zgłoszenie właściwemu organowi architektoniczno-budowlanemu prac polegających na zabezpieczeniu lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest zgodnie z przepisami budowlanymi.

Obowiązki wykonawców prac polegających na zabezpieczeniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest:

- uzyskanie pozwolenia, decyzji zatwierdzającej program gospodarowania odpadami niebezpiecznymi albo złożenie organowi informacji o wytwarzanych odpadach oraz o sposobie gospodarowania odpadami niebezpiecznymi (zależnie od ilości wytwarzanych odpadów),
- przeszkolenie przez uprawnioną instytucję zatrudnianych pracowników i osób kierujących lub nadzorujących, w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczeniu i usuwaniu tych wyrobów oraz w zakresie przestrzegania procedur dotyczących bezpiecznego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest,
- opracowanie przed rozpoczęciem prac szczegółowego planu prac usuwania wyrobów zawierających azbest, obejmującego w szczególności:
  - identyfikację azbestu w przewidzianych do usunięcia materiałach, na podstawie udokumentowanej informacji od właściciela lub zarządcy obiektu albo też na podstawie badań przeprowadzonych przez akredytowane laboratorium,
  - informacje o metodach wykonywania planowanych prac,

- zakres niezbędnych zabezpieczeń pracowników oraz środowiska przed narażeniem na szkodliwość emisji azbestu, w tym problematykę określoną przepisami dotyczącymi planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia,
- ustalenie niezbędnego dla rodzaju wykonywanych prac monitoringu powietrza;
- posiadanie niezbędnego wyposażenia technicznego i socjalnego zapewniającego prowadzenie określonych planem prac oraz zabezpieczeń pracowników i środowiska przed narażeniem na działanie azbestu.
- zgłoszenie prac polegających na zabezpieczeniu lub usunięciu wyrobów zawierających azbest z obiektu, urządzenia budowlanego lub instalacji przemysłowej, właściwemu organowi nadzoru budowlanego oraz właściwemu okręgowemu inspektorowi pracy.
- zapewnienie warunków bezpiecznego usuwania wyrobów zawierających azbest z miejsca ich występowania w sposób określony w § 8 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 kwietnia 2004r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest,
- złożenie właścicielowi, użytkownikowi wieczystemu lub zarządcy nieruchomości, urządzenia budowlanego, instalacji przemysłowej lub innego miejsca zawierającego azbest, pisemnego oświadczenia o prawidłowości wykonania prac oraz o oczyszczeniu terenu z pyłu azbestowego, z zachowaniem właściwych przepisów technicznych i sanitarnych.

5. Inwentaryzacja azbestu

Warunkiem koniecznym bezpiecznego dla ludzi i środowiska użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest jest rzetelnie sporządzona inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest i ocena ich stanu, określająca, w zależności od rodzaju, stanu i sposobu zastosowania azbestu, stopień pilności wymiany wyrobów zawierających azbest.

5.1. Źródła informacji

W rozporządzeniach Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 października 2003r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest (Dz. U. z 2003r. Nr 192, poz.1876) założono wykonanie inwentaryzacji oraz dokonanie oceny stanu wyrobów zawierających azbest w ciągu 6 miesięcy od dnia wejścia w życie rozporządzenia, tj. do dnia 29.05.2004r.

Od tego też roku właściele i zarządcy obiektów zobligowani są do przekazywania marszałkowi województwa i wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta informacji o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystywania (co roku) oraz informacji o wyrobach, których wykorzystanie zakończono.

Artykuł 162 ust. 3. ustawy *Prawo ochrony środowiska* nakłada na podmioty wykorzystujące substancje stwarzające szczególne zagrożenie dla środowiska obowiązek dokumentowania ilości, rodzaju i miejsc ich wykorzystywania. Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 2 kwietnia 2004 określa sposoby i warunki bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz.U. z 2004r. Nr 71, poz. 649),

W przypadkach nieprzestrzegania nałożonych na jednostki organizacyjne i osoby fizyczne obowiązków w zakresie bezpiecznego wykorzystania i usuwania wyrobów zawierających azbest oraz obowiązków sprawozdawczości w tym zakresie mają zastosowanie zapisy tytułu VI ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska. Przewidują one w takich przypadkach odpowiedzialność karną tj. kary aresztu, ograniczenia wolności lub grzywny orzekane na podstawie przepisów kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia oraz odpowiedzialność administracyjną poprzez wstrzymanie prowadzonej przez podmiot korzystający ze środowiska lub osobę fizyczną działalności powodującej pogorszenie stanu środowiska w znacznych rozmiarach lub zagrażającej życiu lub zdrowiu ludzi.

Ponadto do odpowiedzialności za szkody spowodowane oddziaływaniem na środowisko, w tym również powstałe w wyniku postępowania z wyrobami zawierającymi azbest, mają zastosowanie przepisy kodeksu cywilnego.

5.2. Metody zbierania informacji

Ze względu na brak zainteresowania właścicieli składaniem informacji, w I kwartale 2005r. przeprowadzono spis nieruchomości, na których terenie występowały wyroby zawierające azbest. Został on dokonany na podstawie ankiet wypełnianych przez właścicieli, zarządców nieruchomości.

Stan na dzień 31.12.2005r.

Poniższe zestawienie obejmuje również ilości wyrobów zawierających azbest występujących w obiektach należących do spółdzielni mieszkaniowych, spółdzielni rolniczych, parafii itp.

Tabela 1

ZESTAWIENIE

	Sołectwo	pow. [m2]	stopień pilności		
			I	II	III
1	Bielawy	2.780,00	14	0	1
2	Chrzastowo	13.690,87	8	9	0
3	Gorzeń	9.110,30	39	6	0
4	Gumnowice	2.520,00	2	0	4
5	Karnówko	7.055,00	11	5	1
6	Karnowo	13.060,93	24	7	1
7	Małocin	11.964,00	13	5	5
8	Michalin	4.980,00	7	5	3
9	Minikowo	9.019,00	16	2	0
10	Olszewka	24.538,08	11	4	1
11	Paterek	14.587,04	36	20	31
12	Polichno	5.276,56	19	7	1
13	Potulice	2.042,14	31	6	1
14	Rozwarzyn	5.507,00	16	10	2
15	Suchary	13.199,60	14	10	4

PROGRAM USUWANIA AZBESTU Z TERENU MIASTA I GMINY NAKŁO NAD NOTECIĄ
NA LATA 2008-2032

16	Ślesin	16.628,00	23	20	7
17	Trzeciewnica	6.984,00	19	6	4
18	Wieszki	6.799,30	26	2	0
19	Występ	6.793,82	27	16	9
20	Nakło n.Not.	3.206,40	9	3	1
RAZEM		179.742,00	365	143	76

Są to w przeważającej części budynki mieszkalne i obiekty gospodarcze w zabudowie zagrodowej. Główną formą występowania azbestu na terenie gm.Nakło n.Not. są płyty faliste azbestowo-cementowe stosowane w budownictwie. Ponadto istnieje czynny wodociąg **w rurach azbestowych o długości 34 619 mb.**

Azbest przedostaje się do wody w przypadkach korozji cementu tworzącego spoinę rur cementowo-azbestowych oraz podczas awarii tych rur. Ponadto azbest zawarty w wodzie może być wdychany po wyschnięciu wypranej bielizny lub zmywanej powierzchni mebli, podłóg, itd. Zdania na temat szkodliwości azbestu w wodzie są podzielone. Zdaniem Amerykańskiej Agencji Ochrony Środowiska (EPA) spożywanie azbestu w wodzie przyczynia się do powstawania polipów jelit oraz chorób nowotworowych. Zgodnie z raportem WHO i stanowiskiem Państwowego Zakładu Higieny z dnia 30.06.2000r. nie ma dowodów świadczących o szkodliwości azbestu spożytego z wodą pitną. Zastępowanie wodociągów rur azbestowo-cementowych wyrobami bezazbestowymi będzie następować sukcesywnie, w miarę technicznego zużycia.

Stan techniczny wyrobów azbestowych można ocenić jako dość dobry. Ze względu na to, że nie wszyscy właściciele wywiązali się z obowiązku złożenia informacji, inwentaryzacja jest weryfikowana i aktualizowana w systemie ciągłym.

Od końca 2007r. prowadzona jest ewidencja wyrobów zawierających azbest z wykorzystaniem Wojewódzkiej Bazy Wyrobów i Odpadów Zawierających Azbest (WBDA).

Ilość wyrobów zawierających azbest występujących na terenie gm. Nakło n.Not na koniec 2007r prezentuje poniższa tabela2.

Tabela 2

Rodzaj obiektu	Pokrycia dachowe (m ²)
Zabudowa jednorodzinna (osoby fizyczne)	107 636
Zabudowania użyteczności publicznej (własność gminna)	500
Spółdzielnie rolnicze, gospodarstwa doświadczalne itp.	33 692
Parafie	1 700
NADM Sp. z o.o.	3 910
Spółdzielnie Mieszkaniowe	1 111
RAZEM	148 549

Średnia waga 1 m² płyt azbestowo-cementowych wynosi 15 kg. Znając powierzchnię wyrobów azbestowo-cementowych oraz wagę 1 m² płyty falistej można obliczyć wagę wszystkich płyt azbestowych:

$$148\ 549\ m^2 \times 15\ kg = \underline{2.228,235\ t}$$

Natomiast 1 mb rury azbestowo cementowej to ok. 40 kg

34 619 mb x 40 kg = 1.384,78 t

Z zebranych danych wynika, że na terenie miasta i gminy występuje **łącznie ok. 3.613,015 t** wyrobów azbestowych. Ilości tych nie należy traktować jednak jako ostatecznych gdyż dane przekazane gminie niejednokrotnie nie odpowiadają rzeczywistości oraz dochodzą do tego nieruchomości, których właściciele dotychczas nie przekazali informacji.

6. Finansowanie usuwania wyrobów azbestowych

Źródła finansowania inwestycji ekologicznych związanych z gospodarką odpadami można podzielić na trzy grupy:

- Prywatne – np z banków komercyjnych, funduszy inwestycyjnych, towarzystw leasingowych,
- Prywatno-publiczne – np ze spółek prawa handlowego z udziałem gminy.

Dominującymi formami finansowania inwestycji ekologicznych są:

- Zobowiązania kapitałowe – kredyty, pożyczki, obligacje, leasing
- Udziały kapitałowe – akcje i udziały w spółkach
- Dotacje

W Polsce występują najczęściej następujące formy finansowania inwestycji w zakresie gospodarki odpadami:

- fundusze własne inwestorów,
- pożyczki, dotacje i dopłaty do oprocentowania preferencyjnych kredytów udzielane przez Narodowy i Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- kredyty preferencyjne udzielane np. przez Bank Ochrony Środowiska (BOŚ S.A.) z dopłatami do oprocentowania lub ze środków donatorów, kredyty komercyjne,
- zagraniczna pomoc finansowa udzielana poprzez fundacje i programy pomocowe,
- kredyty międzynarodowych instytucji finansowych (Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju - EBOiR, Bank Światowy),
- kredyty i pożyczki udzielane przez banki komercyjne,
- leasing.

Od 2007r na terenie gminy Nakło n.Not. realizowane jest ze środków Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej dofinansowanie działań polegających na usuwaniu z terenu gminy wyrobów zawierających azbest. Przeznaczenie środków gminy na ten cel jest możliwe na podstawie:

- art. 16 ustawy z 27.04.2001r. *o odpadach* (tekst jedn. Dz.U. z 2007r.Nr 39 poz. 251, z późn. zm.), który stanowi, że przedsięwzięcia związane z unieszkodliwianiem odpadów mogą być realizowane z udziałem środków z funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej, o ile przedsięwzięcia te zostały ujęte w planie gospodarki odpadami;
- art. 406 ust. 1 pkt. 6 ustawy z 27.04.2001r. *Prawo ochrony środowiska* (tekst jedn. Dz.U. z 2008r. Nr 25, poz. 150), zgodnie z którym środki gminnych funduszy przeznacza się na przedsięwzięcia związane z gospodarką odpadami.

Udzielanie dofinansowania odbywa się zgodnie z regulaminem zatwierdzonym uchwałą nr VI/44/2007 Rady Miejskiej w Nakle nad Notecią z dnia 22 lutego 2007r.(załącznik 5).

Przyjęto następujące zasady przyznawania dofinansowania:

- Dofinansowanie dotyczy nieruchomości położonych w granicach administracyjnych gminy Nakło n.Not.
  - Dofinansowanie będzie obejmować transport i unieszkodliwianie na składowisku odpadów azbestowych pochodzących z demontażu pokryć dachowych i elewacyjnych.
  - Dofinansowanie nie obejmuje kosztów prac związanych z demontażem ani kosztów nowych pokryć dachowych, które ponosi inwestor.
- Informacja o możliwości uzyskania dofinansowania są przekazywane mieszkańcom poprzez informacje na stronach internetowych gminy oraz informację w prasie lokalnej i radiu.

7. Harmonogram usuwania wyrobów azbestowych

W celu ustalenia kosztów usunięcia wyrobów zawierających azbest uzyskano informację od kilku firm posiadających zezwolenie na wytwarzanie tego typu odpadów.

Pod uwagę wzięta została cena demontażu płyt eternitowych zawierających azbest, pakowanie, transport i utylizacja na składowisku. Ze względu na brak w powiecie nakielskim odpowiedniego składowiska dla odpadów azbestowych, firmy prowadzące działalność związaną z usuwaniem odpadów azbestowych wywożą na składowiska, z którymi mają podpisaną umowę.

Składowiska , na których składowany jest azbest:

1. Składowisko Odpadów w Małociechowie gm Pruszcz zarządzane przez ECO-POL Sp. z o.o. 86-120 Pruszcz, ul.Dworcowa 9

Tabela 3. Średni koszt usunięcia 1 m² płyt azbestowo-cementowych (demontaż, pakowanie)

Firma	Cena usług zł netto
Firma 1	30
Firma 2	20
Firma 3	10

Tabela 4. Koszt transportu i utylizacji 1 t odpadów zawierających azbest na składowisko

Składowisko*	Cena utylizacji zł/t netto
Składowisko 1	458

* cena ustalana jest indywidualnie w zależności od ilości składowanego azbestu

Średni koszt usunięcia 1m² płyty cementowo-azbestowej wynosi **26,8 zł netto**.

Na kwotę tę składa się:

- cena demontażu, zapakowania płyt: **20 zł/m²**
- transport i utylizacja na składowisku: **6,8 zł/m²**

Przy utylizacji dużych ilości azbestu cena podlega negocjacji.

Przybliżony łączny koszt usunięcia wyrobów azbestowo-cementowych z terenu gm. Nakło n.Not. (z wyłączeniem rur wodociagowych) wynosi zatem ok.:

$$148\ 549\ m^2 \times 26,80\ zł/m^2 = 3.981.113\ zł\ netto$$

W tym koszty transportu i utylizacji na składowisku ok. **1.010.133 zł netto**

Właściciel nieruchomości pokryje koszty związane z demontażem starego i zamontowaniem nowego pokrycia dachowego.

Ze względu na dużą skalę występowania wyrobów azbestowych na terenie gminy, należy uwzględnić problem dofinansowania usuwania azbestu w budżecie Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej co roku na poziomie ok. 72.000 zł netto (1.010.133 zł netto przez 14 lat) lub pozyskać środki ze źródeł zewnętrznych by zgodnie z „Krajowym programem usuwania azbestu...” do 31 grudnia 2032 r. całkowicie usunąć azbest z obszaru gminy Nakło n.Not. Jednakże ostateczne koszty dofinansowania mogą być wyższe z uwagi:

- na wzrost cen usług transportu i utylizacji 1 t odpadów zawierających azbest,
- zwiększenie ilości wyrobów zawierających azbest na terenie miasta i gminy.

O kolejności usuwania wyrobów azbestowych powinny decydować wyniki stanu technicznego pokrycia dachowego.

Poniższa tabela przedstawia harmonogram rzeczowy programu

Tabela 5. Harmonogram rzeczowy na lata 2007 - 2032

Lp.	Nazwa zadania	Okres realizacji	Uwagi
1.	Zebranie informacji na temat wyrobów zawierających azbest na terenie miasta i gminy	Od 2005r	
2.	Opracowanie „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest”	2008	
3.	Działalność informacyjna i edukacyjna skierowana do właścicieli, zarządców i użytkowników budynków, budowli i instalacji zawierających azbest	2005 – 2032	Wykorzystanie lokalnych mediów, strony internetowej urzędu, spotkania z mieszkańcami, sołtysami,
4.	Realizacja „Programu...” Sukcesywne usuwanie eternitu	2007 – 2032	Zabezpieczanie środków w GFOŚ i GW na realizację programu dofinansowania, pozyskiwanie środków zewnętrznych np. z PFOŚ i GW na realizację programu
5.	Monitoring i ocena realizacji „Programu...” w ramach Planu Gospodarki Odpadami dla Miasta i Gminy Nakło n.Not.	Do 2032	

Podsumowanie roczne winno być wykonane przy uwzględnieniu podanych poniżej wskaźników monitorowania.

Tabela 6. Wskaźniki monitorowania „Programu...” z terenu Miasta i Gminy Nakło n.Not.

L.p.	Wskaźnik	Jednostka
	Wskaźniki efektywności realizacji „programu ...” i zmiany presji na środowisko	
1.	Ilość zdjętej zabudowy „eternitowej” – wytworzonych odpadów niebezpiecznych	Mg/rok
	a) w zabudowie jednorodzinnej	
	b) w obiektach użyteczności publicznej	
2.	Ilość unieszkodliwionych odpadów niebezpiecznych zawierających azbest.	Mg/rok
3.	Stopień usunięcia wyrobów azbestowych	%
4.	Stopień wykorzystania środków finansowych zaplanowanych na realizację „Programu...” w danym roku.	%

W oparciu o analizę wskaźników będzie możliwa ocena efektywności realizacji „Programu...”.

Lista wskaźników podanych w tabeli powyżej nie jest ostateczna i może ulec rozszerzeniu.

8. Edukacja ekologiczna

Z uwagi na niski poziom znajomości zagadnień obowiązku sukcesywnego usuwania wyrobów zawierających azbest i związane z tym zagrożenie dla zdrowia proponuje się przeprowadzanie działalności edukacyjno-informacyjnej. Pomimo wprowadzenia zakazu stosowania azbestu w nowych budynkach i technologiach będzie on elementem struktury wielu obiektów jako materiał wbudowany jeszcze przez kilkadziesiąt lat. Należy pamiętać, że nie jest szkodliwa sama obecność w budynku materiałów zawierających azbest. Niebezpieczeństwo pojawia się w wyniku nieprawidłowego obchodzenia się z tymi elementami, na skutek czego mogą one stać się niebezpieczne, będąc źródłem emisji włókien azbestowych do powietrza.

Bardzo ważne jest zastosowanie się właścicieli i zarządców obiektów budowlanych do obowiązku prowadzenia okresowych kontroli i oceny stanu technicznego wyrobów zawierających azbest oraz przekazywania właściwym jednostkom danych o ilości, stanie i miejscu występowania azbestu. Pozwoli to na uzyskanie pełnej wiedzy na ten temat i podejmowanie przez jednostki samorządowe skutecznych działań mających na celu pomoc właścicielom obiektów w usuwaniu i unieszkodliwianiu azbestu.

Istotna jest również świadomość przedsiębiorców wykonujących prace związane z usuwaniem wyrobów zawierających azbest. Wykonywanie tych prac wyłącznie przez wyspecjalizowane i uprawnione w tym zakresie firmy, pozwoli wyeliminować zagrożenie

wynikające z nieprawidłowego ich prowadzenia. Z tego względu jednym z głównych celów niniejszego programu jest przybliżenie jak najszerszym kręgom społeczeństwa problematyki bezpiecznej eksploatacji i usuwania wyrobów zawierających azbest.

Zaproponowana przez Gminę forma dofinansowania dla właścicieli obiektów i urządzeń zawierających azbest, stawia jako warunek pomocy, spełnienie wszystkich wymogów formalnych dotyczących informowania o tych wyrobach oraz prowadzenia prac przy usuwaniu azbestu. Upowszechnienie programu będzie skutkowało podnoszeniem świadomości społeczności lokalnej w zakresie zagrożeń związanych z eksploatacją usuwaniem azbestu. Znajomość prawa i procedur wpłynie na sprawne przygotowywanie wniosków i organizację wywozu wyrobów azbestowych. Działalność powinna być realizowana poprzez następujące narzędzia: lokalną prasę, ulotki, stronę internetową oraz konkursy w szkołach itp.

Przewiduje się, że w następnych latach Gmina będzie otrzymywać coraz więcej wniosków o dofinansowanie usunięcia wyrobów zawierających azbest z nieruchomości znajdujących się na terenie gm. Nakło n.Not., co przyczyni się do stopniowego wyeliminowania wyrobów azbestowych z naszego otoczenia.

Zgodnie z krajowym planem usuwania wyrobów zawierających azbest właściciele nieruchomości ma ją na to czas do końca 2032r. W celu przybliżenia ww. problemu mieszkańcom gminy należy prowadzić działalność informacyjną i edukacyjną skierowaną do właścicieli, zarządców i użytkowników budynków, budowli i instalacji zawierających azbest. poprzez zorganizowanie spotkań m.in. na temat warunków i obowiązków związanych z wymianą pokryć dachowych usuwaniem innych wyrobów zawierających azbest (o konieczności złożenia *INFORMACJI o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystywania* lub *INFORMACJI o wyrobach zawierających azbest, których wykorzystywanie zostało zakończone*).

Informacje o prowadzonej akcji zostaną umieszczone na stronach internetowych i tablicach ogłoszeń Urzędu oraz w prasie lokalnej.

Załącznik nr 1 Uregulowania prawne dotyczące użytkowania i usuwania azbestu

- Ustawa z 19.06.1997r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (tekst jedn. Dz.U. z 2004r. Nr 3, poz. 20, z późn. zm.)
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z 23.10.2003r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest (Dz.U. z 2003r. Nr 192, poz. 1876)
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z 02.04.2004r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz.U. z 2004r. Nr 71, poz. 649)
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z 14.10.2005r. w sprawie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest oraz programu szkolenia w zakresie bezpiecznego użytkowania takich wyrobów (Dz.U. z 2005r. Nr 216, poz. 1824)
- Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski, przyjęty przez Radę Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 14 maja 2002 roku.
- Ustawa z 27.04.2001r. Prawo ochrony środowiska (t.jedn. Dz.U. z 2006r. Nr 129, poz. 902, z późn. zm.)
- Ustawa z 27.04.2001r. o odpadach (tekst jedn. Dz.U. z 2007r. Nr 39 poz. 251, z późn. zm.)

Przydatne linki

isip.sejm.gov.pl - Internetowy System Aktów Prawnych ISIP - treść ustaw i rozporządzeń.

www.mos.gov.pl/sip/ - System Informacji Prawnej - "Środowisko i Gospodarka Wodna"

www.mg.gov.pl - Informacje o usuwaniu azbestu na stronach Ministerstwa Gospodarki.

www.bazaazbestowa.pl - Baza wyrobów i odpadów zawierających azbest - zawiera informacje o:

- firmach:
  - uprawnionych do wykonywania prac w kontakcie z azbestem,
  - posiadających zezwolenie na transport odpadów zawierających azbest,
  - jednostkach wykonujących usługi w zakresie identyfikacji azbestu i oznaczania zawartości azbestu w wyrobach i w środowisku,
- lokalizacji składowisk odpadów zawierających azbest,
- obowiązujących aktach prawnych,
- sposobie przedkładania informacji o posiadanych wyrobach zawierających azbest przez ich właścicieli.

**PROGRAM USUWANIA AZBESTU Z TERENU MIASTA I GMINY NAKŁO NAD NOTECIĄ
NA LATA 2008-2032**

**ZAŁĄCZNIK nr 2
(Dz.U. 04.71.649)**

OCENA

stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest

Miejsce/ obiekt/ urządzenie budowlane /instalacja przemysłowa:

Adres miejsca/ obiektu/ urządzenia budowlanego/ instalacji przemysłowej:

Pomieszczenie: .....

Rodzaj/nazwa wyrobu ¹⁾ .....

Ilość wyrobów (m², tony) ²⁾ .....

Grupa / Nr	Wyrób - rodzaj	Ocena	Przyjęta punktacja
I.	Sposób zastosowania azbestu		
1.	Powierzchnia pokryta masą natryskową z azbestem (torkret)		30
2.	Tynk zawierający azbest		30
3.	Lekkie płyty izolacyjne z azbestem (ciężar obj. < 1.000 kg/m ³)		25
4.	Pozostałe wyroby z azbestem		10
II.	Rodzaj azbestu		
5.	Azbest chryzotylowy		5
6.	Inny azbest (np. krokidolit)		15
III.	Struktura powierzchni wyrobu z azbestem		
7.	Rozluźniona (naruszona) struktura włókien		30
8.	Mocna struktura włókien, lecz bez albo z niewystarczającą powłoką farby zewnętrznej		10
9.	Pomalowana i nieuszkodzona powłoka zewnętrzna		0
IV.	Stan zewnętrzny wyrobu z azbestem		
10.	Duże uszkodzenia		30 ³⁾
11.	Małe uszkodzenia		10 ⁴⁾
12.	Brak		0
V.	Możliwość uszkodzenia powierzchni wyrobu z azbestem		
13.	Wyrób jest przedmiotem jakichś prac		15
14.	Wyrób przez bezpośrednią dostępność narażony na uszkodzenia (do wysokości 2 m)		10
15.	Wyrób narażony na uszkodzenia mechaniczne		10
16.	Wyrób narażony na wstrząsy i drgania		10
17.	Wyrób narażony na działanie czynników atmosferycznych (na zewnątrz obiektu)		10
18.	Wyrób znajduje się w zasięgu silnych ruchów powietrza		10
19.	Wyrób nie jest narażony na wpływy zewnętrzne		0
VI.	Wykorzystanie pomieszczenia		
20.	Regularnie przez dzieci, młodzież lub sportowców		35
21.	Trwałe lub częste przebywanie w pomieszczeniach innych osób		30
22.	Czasowo wykorzystywane pomieszczenie		20
23.	Rzadko wykorzystywane pomieszczenie		10
VII.	Usytuowanie wyrobu		
24.	Bezpośrednio w pomieszczeniu		30
25.	Za zawieszonym, nieszczelnym sufitem lub innym pokryciem		25
26.	W systemie wywietrzania pomieszczenia (kanały wentylacyjne)		25
27.	Za zawieszonym szczelnym sufitem lub innym pokryciem, ponad pyłoszczelną powierzchnią lub poza szczelnym kanałem wentylacyjnym		10

Suma punktów oceny .....

**PROGRAM USUWANIA AZBESTU Z TERENU MIASTA I GMINY NAKŁO NAD NOTECIĄ
NA LATA 2008-2032**

Stopień pilności I
(wymiana lub naprawa wymagana bezzwłocznie)   65 i więcej punktów

Stopień pilności II
(ponowna ocena wymagana w czasie do 1 roku)   powyżej 35 do 60 punktów

Stopień pilności III
(ponowna ocena w terminie do 5 lat)   do 35 punktów

UWAGA: podkreślić należy tylko jedną pozycję w grupie, jeśli wystąpi więcej niż jedna, podkreślić należy najwyższą punktację. Zsumować ilość punktów, ustalić ocenę końcową i stopień pilności.

.....
Oceniający nazwisko i imię   Właściciel / Zarządca

.....
Adres

data .....

- ¹⁾ Według klasyfikacji wyrobów przyjętych w sprawozdaniu rocznym - załącznik nr 2 do rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 października 2003r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest (Dz. U. Nr 192, poz. 1876).
- ²⁾ Zgodnie z inwentaryzacją i sprawozdaniem rocznym - § 7 wymienionego w odnośniku 1 rozporządzenia.
- ³⁾ Duże uszkodzenia - widoczne pęknięcia lub ubytki na powierzchni równej lub większej niż 3 % powierzchni wyrobu.
- ⁴⁾ Małe uszkodzenia - brak widocznych pęknięć, a ubytki na powierzchni mniejszej niż 3 % powierzchni wyrobu.

ZAŁĄCZNIK Nr 3

(Dz.U.03.192.1876)

WZÓR

INFORMACJA O WYROBACH ZAWIERAJĄCYCH AZBEST¹⁾ I MIEJSCU ICH WYKORZYSTYWANIA

1. Miejsce, adres

.....

2. Właściciel/zarządca/użytkownik²⁾:

a) osoba prawna - nazwa, adres .....

b) osoba fizyczna - imię, nazwisko i adres .....

3. Tytuł własności .....

4. Nazwa, rodzaj wyrobu²⁾ .....

5. Ilość (m², tony)³⁾ .....

6. Przydatność do dalszej eksploatacji⁴⁾ .....

7. Przewidywany termin usunięcia wyrobu:

a) okresowej wymiany z tytułu zużycia wyrobu⁵⁾ .....

b) całkowitego usunięcia niebezpiecznych materiałów i

substancji .....

8. Inne istotne informacje o wyrobach⁶⁾

.....

.....

(podpis)

Data .....

Objaśnienia:

^{*)} Niepotrzebne skreślić.

¹⁾ Za wyrób zawierający azbest uważa się każdy wyrób o stężeniu równym lub wyższym od 0,1 % azbestu.

²⁾ Przy określaniu rodzaju wyrobu zawierającego azbest należy stosować następującą klasyfikację:

- płyty azbestowo-cementowe płaskie stosowane w budownictwie,
- płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa,
- rury i złącza azbestowo-cementowe,
- izolacje natryskowe środkami zawierającymi w swoim składzie azbest,
- wyroby cierne azbestowo-kauczukowe,
- przędza specjalna, w tym włókna azbestowe obrobione,
- szczeliwa azbestowe,
- taśmy tkane i plecione, sznury i sznurki,
- wyroby azbestowo-kauczukowe, z wyjątkiem wyrobów ciernych,
- papier, tektura,
- inne wyroby zawierające azbest, oddzielnie niewymienione, w tym papier i tektura.

³⁾ Podać podstawę zapisu (np. dokumentacja techniczna, pomiar z natury).

⁴⁾ Według "Oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest" - załącznik nr 1 do rozporządzenia ministra właściwego do spraw gospodarki w sprawie sposobów bezpiecznego użytkowania oraz warunków usuwania wyrobów zawierających azbest.

⁵⁾ Na podstawie corocznego rozporządzenia ministra właściwego do spraw gospodarki w sprawie dopuszczenia wyrobów zawierających azbest do produkcji lub do wprowadzenia na polski obszar celny.

⁶⁾ Np. informacja o oznaczeniu na planie sytuacyjnym terenu instalacji lub urządzenia zawierającego azbest.

ZAŁĄCZNIK Nr 4

(Dz.U.03.192.1876)

WZÓR

INFORMACJA O WYROBACH ZAWIERAJĄCYCH AZBEST¹⁾, KTÓRYCH WYKORZYSTYWANIE ZOSTAŁO ZAKOŃCZONE

1. Miejsce, adres .....
2. Właściciel/zarządca²⁾:
  - a) osoba prawna - nazwa, adres, ...
  - b) osoba fizyczna - imię, nazwisko i adres .....
3. Tytuł własności .....
4. Nazwa, rodzaj wyrobu²⁾ .....
5. Ilość (m², tony)³⁾ .....
6. Rok zaprzestania wykorzystywania wyrobów .....
7. Planowane usunięcia wyrobów: .....

  - a) sposób .....
  - b) przez kogo .....
  - c) termin .....

8. Inne istotne informacje⁴⁾ .....

.....
(podpis)

Data .....

Objaśnienia:

^{*)} Niepotrzebne skreślić.

¹⁾ Za wyrób zawierający azbest uważa się każdy wyrób o stężeniu równym lub wyższym od 0,1 % azbestu.

²⁾ Przy określaniu rodzaju wyrobu zawierającego azbest należy stosować następującą klasyfikację:

- płyty azbestowo-cementowe płaskie stosowane w budownictwie,
- płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa,
- rury i złącza azbestowo-cementowe,
- izolacje natryskowe środkami zawierającymi w swoim składzie azbest,
- wyroby cierne azbestowo-kauczukowe,
- przędza specjalna, w tym włókna azbestowe obrobione,
- szczeliwa azbestowe,
- taśmy tkane i plecione, sznury i sznurki,
- wyroby azbestowo-kauczukowe, z wyjątkiem wyrobów ciernych,
- papier, tektura,
- inne wyroby zawierające azbest, oddzielnie niewymienione.

³⁾ Podać podstawę zapisu (np. dokumentacja techniczna, spis z natury).

⁴⁾ Np. informacja o oznaczeniu na planie sytuacyjnym

ZAŁĄCZNIK nr 5

Załącznik nr 1 do Uchwały nr VI/44/07 Rady Miejskiej w Nakle n.Not. z dnia 22.02.2007r. w sprawie: zasad wydatkowania środków Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej gminy Nakło n.Not.

Regulamin dofinansowania ze środków Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej działań polegających na usuwaniu z terenu gminy Nakło n.Not. wyrobów zawierających azbest.

§ 1

Regulamin ustala zasady dofinansowania działań polegających na usuwaniu materiałów budowlanych zawierających azbest, które będą realizowane w celu ochrony powietrza i ochrony zdrowia poprzez ograniczenie emisji do atmosfery szkodliwych substancji oraz właściwej gospodarki odpadami niebezpiecznymi na terenie gminy.

§2

Dofinansowanie polega na pokryciu w całości kosztów transportu i unieszkodliwiania wyrobów zawierających azbest powstałych podczas ich demontażu.

§ 3

Ubiegającym się o dofinansowanie zadania określonego w § 1 może być właściciel nieruchomości (rozumie się przez to także współwłaściciele, użytkowników wieczystych oraz jednostki organizacyjne i osoby posiadające nieruchomości w zarządzie lub użytkowaniu, a także inne podmioty władające nieruchomością), który zamierza dokonać zmiany pokrycia dachu i posiada tytuł prawny do nieruchomości (np. budynku mieszkalnego, gospodarczego, garażu) zlokalizowanego na terenie gm. Nakło n.Not. oraz posiada wymagane prawem dokumenty związane z realizacją przedsięwzięcia.

§ 4

Przyznanie dofinansowania nastąpi na wniosek właściciela nieruchomości, o którym mowa w § 3 z Gminą Nakło n.Not.

§5

Transport i unieszkodliwianie odpadów zawierających azbest odbywać się będzie na zamówienie Urzędu Miasta i Gminy Nakło n.Not. przez firmę, posiadającą zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie gospodarki odpadami, wydane w trybie przepisów ustawy o odpadach.

§ 6

Kompletne wnioski o dofinansowanie rozpatrywane będą wg kolejności daty wpływu do Urzędu, do wykorzystania ustalonego limitu środków na dany rok.

§7

Lista wstępnie zakwalifikowanych osób, zostanie wywieszona na tablicy ogłoszeń oraz zamieszczona na stronie internetowej Urzędu Miasta i Gminy (www.naklo.pl).